

“No podem acceptar una amnistia”

Sima Samar és la presidenta de la Comissió Independent pels Drets Humans de l'Afganistan. Fa uns quants anys que fou ministra al govern de transició de Hamid Karzai, tot i que ara discrepa de moltes de les seves decisions.

Una de les veus més crítiques amb el govern de l'Afganistan i amb la comunitat internacional, sobretot pel que fa a la situació de les dones en aquest país, és la de Sima Samar (Jaghori, Afganistan, 1957), que fou

candidata al premi Nobel de la pau l'any 2009. Poc abans de la conferència de Londres va ser a Barcelona, on va participar en les jornades “Afganistan, un crit contra la impunitat”, organitzades per l'Associació per als Drets Humans a

l'Afganistan, una organització catalana que acaba de complir deu anys.

—Senyora Samar, l'augment de les víctimes civils a la guerra de l'Afganistan ha eixamplat la divisió entre aquells qui creuen que cal enviar més soldats a l'Afganistan i els qui voldrien que fossin retirats completament. A quina part feu costat?

—La presència militar estrangera a l'Afganistan és absolutament necessària. Però, en opinió meua, això hauria de formar part d'una estratègia més àmplia; una estratègia encaminada a facilitar més serveis socials i més oportunitats de feina a la gent; és a dir, més projectes de futur, sobretot a les dones joves. Sense tot això no serà possible de guanyar-se la confiança de la gent. Els projectes de desenvolupament s'han de dissenyar d'acord amb les necessitats de la gent i no amb les dels països estrangers. Per exemple, les obres de construcció s'haurien de fer amb mà d'obra manual i no amb màquines portades de l'estranger. Així es donaria més feina a la gent.

—Quina és, però, l'opinió majoritària dels afganesos amb relació a la presència de forces estrangeres?

—La majoria de la gent vol la presència de les tropes internacionals, perquè encara no som capaços de garantir la nostra seguretat. La majoria dóna suport a la comunitat internacional, tot i que, evidentment, a ningú no li sembla bé que hi hagi víctimes civils.

—Quines són les coses bones i les coses dolentes que destaquen de la presència de forces internacionals a l'Afganistan?

—Entre les coses bones cal destacar que, per primera vegada, hi ha unitat internacional en suport de la lluita contra el terrorisme a l'Afganistan. Aquesta unitat demostra el grau de compromís de la comunitat internacional. Malauradament, no hi ha unitat en la forma de

fer les coses, en l'estratègia. Aquesta és la part negativa. Aquesta divisió facilita que s'envii un senyal negatiu al poble. Un altre dels aspectes dolents és que la comunitat internacional sembla no tenir un objectiu clar, cosa que també provoca un impacte negatiu en la gent. D'una altra banda, les baixes civils causen també molta desconfiança.

—En qualsevol cas, la situació ha millorat d'ençà que els talibans van perdre el poder...

—En general, la situació és molt millor que no pas en temps dels talibans, tot i que no es pot negar que hi ha problemes en diversos aspectes. El pitjor és la seguretat, que no és tan bona com hauria de ser, sobretot en algunes parts del país, com ara al sud i a l'est. El segon problema és la manca d'aplicació de la llei. En alguns llocs no n'hi ha, sobretot en zones que no resten sota el control del govern. En tercer lloc, hi ha molta pobresa. Hi ha una gran manca d'oportunitats per a la gent, sobretot per als joves, que no tenen feina. Això dona ales als insurgents, que troben molta més facilitat per a reclutar-los. En temes de drets humans, la situació de les dones és més bona que en temps dels talibans. Ara poden anar a l'escola i treballar, rebre atenció mèdica. Malgrat tot, això només passa a les ciutats i encara no en les zones rurals.

—Com valoreu les propostes que s'han fet recentment amb relació a iniciar una negociació amb els talibans per posar fi al conflicte?

—Com a activista pels drets humans, evidentment sóc partidari de resoldre els conflictes amb paraules, però en el cas de l'Afganistan, no a qualsevol preu. El principi de justícia no són negociables. No podem acceptar una amnistia per als responsables de la violació dels drets humans. No podem permetre que es torni a perjudicar les víctimes. Veig positiu negociar amb els talibans sempre que acceptin les regles del joc; és a dir, la constitució.

—Creieu que els talibans ho acceptaran?

—No ho sé. Els talibans tenen els seus principis i opinions, la seva línia...

—Quines conseqüències tindria per al país la participació dels talibans en el govern de l'Afganistan?

—Tot depèn de si accepten o no la constitució, de si s'acaba la violència.

L'ex-ministra Sima Samar, fotografiada durant la seva estada a Barcelona, a final de gener.

Si els talibans governen amb la mateixa mentalitat i amb actituds contra la població, com ara la restricció de la llibertat i els drets humans, aleshores tornarem a tenir la mateixa situació que hi va haver des del 1996 fins el 2001. Espero que això no passi.

—En canvi, a la comunitat internacional ja li va bé que Karzai governi, tot i les acusacions de corrupció...

—Penso que no hi ha prou compromís per part de la comunitat internacional a l'hora de posar fi a la corrupció. El problema és que han decidit que primer cal estabilitat al país i després justícia. Però la realitat és que en aquest moment no hi ha ni l'una cosa ni l'altra.

—Vós, de fet, heu estat molt crítica amb el president Karzai, sobretot pel fet que només inclogués una dona al govern...

—Això ha empitjorat, perquè ara aquesta qüestió no forma part de l'agenda del govern. Una explicació és que exercir un càrrec com aquest a l'Afganistan és una tasca molt difícil. Nosaltres demanàvem que almenys n'hi hagués quatre. El problema és que, malauradament, de les 68 dones que hi ha al parlament, moltes no voten perquè hi hagi més dones al govern.

—Aquesta dificultat la va viure personalment, quan va haver de deixar el càrrec de ministra d'Afers de la Dona, al primer govern de Karzai, arran d'una polèmica que va aixecar

una crítica vostra contra l'aplicació de la llei islàmica...

—La gent que no em volia ho va usar com a pretext per atacar-me. Són els mateixos que utilitzen la llei islàmica com una eina de control sobre la gent, aprofitant que la majoria de la població no té accés a l'educació. Els qui fan això només volen el seu poder. Jo penso que puc ser més activa fora del govern que no pas dins. Però continuarem lluitant perquè hi hagi més dones al govern.

—L'ajornament fins al setembre de les eleccions parlamentàries que havien de tenir lloc el mes de maig, és una notícia bona o dolenta?

—Estic a favor de fer unes eleccions parlamentàries, però la situació encara no és adient. No hi ha prou confiança en la democràcia i en les institucions. Les eleccions de l'any passat no van ser bones, per la manca de seguretat en alguns llocs. A més, la gent no està prou educada en el fet de votar. Hi havia qui votava en nom d'altri i en nom de les dones d'algunes famílies. Cal una llei electoral millor. De moment hem obtingut un compromís polític per a modificar-la. Hem d'aconseguir que hi hagi un article a la llei per tal que els qui estiguin condemnats per crims de guerra no es puguin presentar. La llei electoral s'ha de canviar per afavorir els drets humans.

Xevi Camprubí